



OMZIEN NAAR ELKAAR

Project van de Raad van Kerken Woerden

Woerden, januari 2026

Aanleiding

De Raad van Kerken Woerden heeft in 2024 door de Hogeschool Utrecht onderzoek laten doen naar de behoeften van mensen die zich weleens of vaak eenzaam voelen. Zowel inwoners als professionals zijn geïnterviewd.

In het bijzonder is onderzocht hoe het komt dat een mens zich niet prettig, ziek of eenzaam voelt. Is er een relatie met de toenemende behoefte aan spiritualiteit en zingeving?

Een belangrijke vraag in het onderzoek was: Welke hulp kunnen wij mensen bieden met aandacht voor hun geestelijk welbevinden?

Het onderzoek heeft veel belangrijke uitkomsten opgeleverd en bevat conclusies en aanbevelingen, aan kerken en aan vrijwilligers en professionals bij andere organisaties. De resultaten zijn opgenomen in een rapport met als bijlage een praktische verwijskaart. Het is in de Week tegen Eenzaamheid op 30 september 2024 gepresenteerd tijdens een goed bezochte bijeenkomst in het gemeentehuis van Woerden. Het rapport is te vinden via de site van de Raad van Kerken:

www.kerkeninwoerden.nl, rubriek: Ik zoek hulp.

Uit reacties op het rapport en de verwijskaart komt naar voren dat het goed en met waardering is ontvangen. Met name de verwijskaart biedt een praktisch hulpmiddel voor professionals en vrijwilligers om in contacten met mensen te constateren of er sprake is van sociale of emotionele eenzaamheid of van een combinatie en welke ondersteuning en begeleiding kan worden geboden.

Ambitie

De gezamenlijke inzet van kerken en verbonden organisaties is om eenzaamheid te verminderen, weg te nemen en zo mogelijk te voorkomen en om het welzijn en welbevinden te vergroten.

Het gaat om mensen met gevoelens van emotionele eenzaamheid, sociaal isolement of gebrek aan zingeving/spiritualiteit.

Het project richt zich op alle inwoners, ongeacht leeftijd, levensovertuiging, afkomst of achtergrond en dus ook op inwoners die niet bij een geloofsgemeenschap zijn aangesloten.

Doel van het project

Met dit project wordt uitvoering gegeven aan de conclusies en aanbevelingen in het rapport.

Het project heeft als doel zowel professionals als vrijwilligers te informeren over de achtergrond van eenzaamheid, hen te ondersteunen hoe zij mensen kunnen helpen door (gespreks)vaardigheden en een werkwijze aan te reiken, en daarbij gebruik kunnen maken van de verwijskaart.

Aanpak

De opzet van het project bestaat uit de volgende onderdelen:

- Communicatie en voorlichting
- Bewustwording
- Aanleren vaardigheden
- Begeleiding
- Nazorg en evaluatie

Communicatie en voorlichting

Er is veel bekend over eenzaamheid, uit wetenschappelijke studies en voorbeelden uit de praktijk. Deze informatie zal op een begrijpelijke manier toegankelijk gemaakt worden. Te denken valt aan zowel mondelinge presentaties, artikelen, de website als aan praktische flyers.

Hiervoor zal onder andere gebruik worden gemaakt van de kennis en materialen die beschikbaar zijn via het actieprogramma *Een tegen eenzaamheid* van het ministerie van VWS en de kennis van onderwijs- en kennisinstellingen, zoals Hogeschool Utrecht en Christelijke Hogeschool Ede.

Bewustwording

Professionals en vrijwilligers dienen – voor zover nodig – bekend gemaakt te worden met het onderscheid tussen sociale en emotionele eenzaamheid, en de relatie daartussen. Veel maatschappelijke organisaties blijken zich vooral te richten op het oplossen van sociale eenzaamheid. Maar uit onderzoek is bekend dat er ondanks veel sociale contacten geestelijke pijn ervaren wordt. Of zoals een mevrouw tijdens het onderzoek zei:

“Het zijn leuke activiteiten hoor, en het zijn verder ook leuke mensen, maar ik mis een gesprek van hart tot hart over wat mij bezighoudt. Ik kan me soms zo eenzaam voelen.”

Bewust worden van de aanwezigheid van emotionele eenzaamheid en hoe dat zich uit, kan plaatsvinden via groepsgesprekken met zo mogelijk ervaringsdeskundigen. Ook is het belangrijk experts hiervoor uit te nodigen, zoals bijvoorbeeld prof. dr. Anja Machielse, hoogleraar Humanisme en Sociale Weerbaarheid, die hierover heeft gepubliceerd.

Aanleren vaardigheden

Als vervolg op bewustwording is het gewenst handelingsrepertoire aan te bieden en vaardigheden te leren hoe dit is toe te passen. De ontwikkelde verwijskaart is hierbij een belangrijk en interessant hulpmiddel.

Als doelgroep denken wij aan zowel professionals van maatschappelijke organisaties en kerken als aan vrijwilligers. Juist de relatie met kerken is waardevol, met expertise op het gebied van zingeving en spiritualiteit. Vooral in gemengde groepen van gelovigen en niet-gelovigen kan over en weer respect en waardering groeien voor elkaars kundigheden, vaardigheden en inzichten.

Zij zullen worden getraind om diepere gesprekken in dialoog te kunnen voeren met mensen met gevoelens van emotionele eenzaamheid en/of gebrek aan zingeving en spiritualiteit, hen te kunnen begeleiden in het vergroten van hun netwerk, leidend naar meer welzijn en welbevinden.

Voor de opzet en uitvoering van een scholings- en trainingsprogramma op maat wordt samengewerkt met de Christelijke Hogeschool Ede (CHE).

Begeleiding

Het is belangrijk en nuttig om in de praktijk vormen van begeleiding aan te bieden. Vragen die in de praktijk zijn opgekomen kunnen dan met elkaar behandeld worden, goede voorbeelden kunnen worden uitgewisseld. Dat komt de kennis en de verdere ontwikkeling van vaardigheden ten goede. Het gaat om vormen van intervisie en deskundigheid bevorderende bijeenkomsten met ervaringsdeskundigen en experts.

Nazorg en evaluatie

Er zal aandacht zijn voor de wisseling van professionals en vrijwilligers, zodat nieuwe deelnemers ook goed geïnstrueerd en begeleid worden.

Daarnaast zal Hogeschool Utrecht zorgdragen voor evaluatie, zodat resultaten kunnen worden geanalyseerd, gerapporteerd en besproken.

Aansturing en begeleiding

De goede ervaringen die zijn opgedaan tijdens het onderzoek door zowel experts als vertegenwoordigers van kerken en van diverse maatschappelijke organisaties in NIO-verband actief te betrekken, zal worden voortgezet.

Een kleine stuurgroep zal het project aansturen en aan kerken en maatschappelijke organisaties zal gevraagd worden deel te nemen aan een klankbordgroep om zo actief betrokken te worden bij het project. Ook is het van belang dat de gemeente Woerden actief betrokken is.

Met de inzet van deskundige begeleiding wordt de voortgang bewaakt en kan er direct worden bijgestuurd indien nodig.

Dit najaar is begonnen met de eerste voorbereidingen, zodat de daadwerkelijke uitvoering in het voorjaar van 2026 kan starten. Het project zal naar verwachting het hele jaar 2026 lopen.

Betrokken partners

Naast de gemeente Woerden zijn de maatschappelijke en sociale organisaties, die verenigd zijn in het NIO en elkaar treffen in verband van Hart voor Woerden, belangrijke partijen. Ook de kerken, die verenigd zijn in de Raad van Kerken Woerden en andere kerkgenootschappen worden actief betrokken.

Het project wordt ingebed in het programma van het kennisplatform Utrecht Sociaal Domein.

Begroting

De gemeente Woerden heeft positief gereageerd op dit projectplan en heeft een subsidie van 10.000 euro toegekend, gelet op het maatschappelijke belang. Als een van de organiserende en uitvoerende partijen is de Hogeschool Utrecht voornemens te investeren in het project uit beschikbare fondsen.

Daarnaast zullen financiële bijdragen worden gevraagd aan andere organisaties die zich inzetten tegen eenzaamheid, zoals de Protestantse Kerk Nederland (PKN) en het Oranjefonds.

Een gedetailleerde begroting wordt in de komende maanden opgesteld.

Tenslotte

Graag bespreken wij dit projectplan met relevante stakeholders uit de Woerdense samenleving en met kerkelijke vertegenwoordigers.

Raad van Kerken Woerden,
Namens deze,



Hans Slooijer, voorzitter